न च तत्कारणं विद्मो यस्मिन्नो मधुसूदन। पूजां कृतां प्रीयमाणैर्न्नामंस्थाः पुरुषोत्तम।
वैरं नो नास्ति भवता गोविन्द न च विग्रहः। स भवान् प्रसमीक्ष्येतत् नेदृशं वक्तुमर्हति।
एवमुक्तः प्रत्युवाच धार्त्तराष्ट्रं जनार्द्दनः। अभिवीक्ष्य सहामात्यं दाशार्हः प्रहसन्निव।
नाहं कामान्न संरम्भान्न द्वेषान्नार्थकारणात्। न हेतुवादाल्लोभाद्वा धर्म्मं जह्यां कथञ्चन। २२९०
सम्प्रीतिभोज्यान्यन्नानि आपद्भोज्यानि वा पुनः। न च सम्प्रीयसे राजन्न चैवापद्गता वयं।
अकस्मात् द्वेष्टि वै राजन् जन्मप्रभृति पाण्डवान्। प्रियानुवर्त्तिनो भ्रातॄन् सर्व्वैः समुदितान् गुणैः।
अकस्माच्चैव पार्थानां द्वेषणं नोपपद्यते। धर्म्मे स्थिताः पाण्डवेयाः कस्मात् किं वक्तुमर्हति।
यस्मान् द्वेष्टि स मां द्वेष्टि यस्माननु स मामनु। ऐकात्म्यं मां गतं विद्धि पाण्डवैर्धर्म्मचारिभिः।
कामक्रोधानुवर्त्ती हि यो मोहाद्विरुत्सति। गुणवन्तञ्च यो द्वेष्टि तमाहुः पुरुषाधमं। २२९५
यः कल्याणगुणान् ज्ञातीन् मोहाल्लोभाद्विहीयते। सोऽजितात्माऽजितक्रोधो न चिरं तिष्ठति श्रियं।
अथ यो गुणसम्पन्नान् हृदयस्याप्रियानपि। प्रियेण कुरुते वश्यांश्चिरं यशसि तिष्ठति।
सर्व्वमेतन्न भोक्तव्यमन्नं दुष्टाभिसंहितं। चत्तुरेकस्य भोक्तव्यमिति मे धीयते मतिः।
एवमुक्त्वा महाबाहुर्दुर्य्योधनममर्षणं। निश्चक्राम ततः शुभ्राद्धार्त्तराष्ट्रनिवेशनात्।
निर्याय च महाबाहुर्व्वासुदेवो महामनाः। निवेशाय यशो वेश्म विदुरस्य महात्मनः। २२७०
तमभ्यगच्छद्द्रोणश्च कृपो भीष्मोऽथ बाह्लिकः। कुरवश्च महाबाहुं विदुरस्य गृहे स्थितं।
त ऊचुर्म्माधवं वीरं कुरवो मधुसूदनं। निवेदयाम वार्ष्णेय सरत्नांस्ते गृहान् वयं।
तानुवाच महातेजाः कौरवान् मधुसूदनः। सर्व्वे भवन्तो गच्छन्तु सर्व्वा मेऽपचितिः कृता।
यातेषु कुरुषु चत्ता दाशार्हमपराजितं। अभ्यर्च्चयामास तदा सर्व्वकामैः प्रयत्नवान्।
ततः चत्ताऽन्नपानानि शुचीनि गुणवन्ति च। उपाहरदनेकानि केशवाय महात्मने। २२७५
तैस्तर्प्पयित्वा प्रथमं ब्राह्मणान्मधुसूदनः। वेदविद्भ्यो ददौ कृष्णः परमद्रविणान्यपि।
ततोऽनुयायिभिः सार्द्धं मरुद्भिरिव वासवः। विदुरान्नानि बुभुजे शुचीनि गुणवन्ति च।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि श्रीकृष्णदुर्य्योधनसंवादे नवतितमोऽध्यायः॥ ९० ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तं भुक्तवन्तमाश्वस्तं निशायां विदुरोऽब्रवीत्। नेदं सम्यग्व्यवसितं केशवागमनं तव।
अर्थधर्म्मातिगो मन्दः संरम्भी च जनार्द्दन। मानघ्नो मानकामश्च वृद्धानां शासनातिगः।
धर्म्मशास्त्रातिगो मूढो दुरात्मा प्रग्रहङ्गतः। अनेयः श्रेयसां मन्दो धार्त्तराष्ट्रो जनार्द्दन। २२८०
कामात्मा प्राज्ञमानी च मित्रध्रुक् सर्व्वशङ्कितः। अकर्त्ता चाकृतज्ञश्च त्यक्तधर्म्मा प्रियानृतः।
मूढश्चाकृतबुद्धिश्च इन्द्रियाणामनीश्वरः। कामानुसारी कृत्येषु सर्व्वेष्वकृतनिश्चयः।
एतैश्चान्यैश्च बहुभिर्दोषैरेष समन्वितः। त्वयोच्यमानः श्रेयोऽपि संरम्भान्न ग्रहीष्यति।
भीष्मे द्रोणे कृपे कर्णे द्रोणपुत्रे जयद्रथे। भूयसीं वर्त्तते वृत्तिं न शमे कुरुते मनः।
निश्चितं धार्त्तराष्ट्राणां सकर्णानां जनार्द्दन। भीष्मद्रोणमुखान् पार्थो न शक्ताः प्रतिवीक्षितुं। २२८५